

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНЬСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053

+38 044 486 28 78 +38 067 103 58 88

info@auc.org.ua amu.inform@gmail.com t.me/auc_ua auc.org.ua

№ 5-875/24

від 06 листопада 2024 року

Міністрові освіти і науки України
Оксену ЛІСОВОМУ

Шановний Оксене Васильовичу!

Асоціація міст України розглянула проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо впровадження профільної середньої освіти», що був оприлюднений для громадського обговорення на сайті Міністерства освіти і науки України 09 жовтня 2024 року, та висловлює наступні зауваження і пропозиції до його змісту.

Законопроект підготовлений Міністерством освіти та науки:

- 1) цементує заборону на використання об'єктів та майна комунальних закладів освіти для надання послуг із задоволення соціально-культурних потреб мешканців;
- 2) усуває міністерство від методичного супроводу закладів освіти при визначенні результатів навчання здобувачів освіти, які вимушено виїхали за межі України;
- 3) обмежує можливості територіальних громад при створенні ліцеїв;
- 4) не враховує особливості наповнення ліцеїв на сільських територіях;
- 5) усуває виконавчі органи місцевого самоврядування з процесу обрання керівника закладу загальної середньої освіти;
- 6) обмежує органи місцевого самоврядування у визначенні механізмів співфінансування ліцеїв;
- 7) пропонує формальну участь органів місцевого самоврядування та територіальних громад при формуванні мережі закладів освіти. Визначальна роль віддається міністерству та обласним державним адміністраціям;
- 8) не визначає джерела фінансування профільної освіти, а саме: утримання пансіонів, вартості проживання та харчування учнів, організації підвезення учнів з інших територіальних громад, стипендіального забезпечення учнів, які навчатимуться у профільних ліцеях професійного спрямування тощо.

Враховуючи вищенаведене, проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо впровадження профільної середньої освіти» не може бути підтриманий Асоціацією міст України.

Додаток: Зауваження і пропозиції до змісту проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо впровадження профільної середньої освіти» у вигляді порівняльної таблиці на 7 аркушах.

З повагою
Виконавчий директор

Михайло Гончар,
(044) 486 30 82, (095) 007 29 25
m.honchar@auc.org.ua

Олександр СЛОБОЖАН

Зауваження і пропозиції до змісту проєкту Закону України
«Про внесення змін до деяких законів України щодо впровадження профільної середньої освіти»

Редакція законопроекту	Редакція норми, що пропонується	Примітка (пояснення тощо)
Закон України «Про освіту»		
<p style="text-align: center;">Розділ VIII УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ОСВІТИ</p> <p>Стаття 66. Повноваження органів місцевого самоврядування, Верховної Ради Автономної Республіки Крим</p> <p>...</p> <p>4. Відсутній.</p>	<p>4. Міські ради територіальних громад – міст-обласних центрів:</p> <p>відповідають за реалізацію державної політики у сфері освіти та забезпечення якості освіти на відповідній території, забезпечення доступності повної загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та позашкільної освіти;</p> <p>планують та забезпечують розвиток мережі закладів профільної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та позашкільної освіти, закладів спеціалізованої освіти;</p> <p>засновують заклади освіти, а також реорганізують, перепрофілюють</p>	<p>З 2016 року триває процес децентралізації управління державними закладами професійної (професійно-технічної) освіти, зокрема шляхом передачі їх у комунальну власність територіальним громадам – містам-обласним центрам. Водночас таке право не закріплене у базовому та спеціальному освітніх законах. Пропонується ліквідувати зазначену юридичну прогалину.</p> <p>Окрім того, вважаємо за потрібне дозволити міським радам територіальних громад – міст-обласних центрів виступати засновниками комунальних закладів фахової передвищої освіти, у разі ухвалення рішення Кабінету Міністрів України про передачу таких закладів до їх комунальної власності.</p>

Редакція законопроекту	Редакція норми, що пропонується	Примітка (пояснення тощо)
	<p>(змінюють тип) та ліквідовують їх з урахуванням спеціальних законів; за потреби, забезпечують проживання або підвезення до місця навчання і у зворотному напрямку (до місця проживання) здобувачів профільної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти, які навчаються не за місцем проживання (за потреби – спеціально обладнаним транспортом, доступним для осіб з порушенням зору, слуху, опорно-рухового апарату та інших маломобільних груп населення); забезпечують рівні умови для розвитку закладів освіти всіх форм власності; сприяють розробленню плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у закладах освіти; здійснюють інші повноваження у сфері освіти, передбачені законом.</p>	<p>Оскільки міські ради територіальних громад – міст-обласних центрів бажають виступати засновниками профільних ліцеїв, вони на рівні з обласними радами, за потреби, мають право вирішувати питання організації проживання здобувачів профільної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти або їх підвезення до місця навчання і у зворотному напрямку. Окрім того, окремі міста бажають створити заклади спеціалізованої освіти, однак законодавство обмежує це право.</p>
<p>Стаття 80. Майно закладів освіти та установ, організацій, підприємств системи освіти ... 4. Об'єкти та майно державних і комунальних закладів освіти не підлягають використанню для провадження видів діяльності, не передбачених спеціальними законами, крім надання в оренду з метою надання послуг, які не можуть бути забезпечені безпосередньо закладами освіти, пов'язаних із забезпеченням освітнього процесу або обслуговуванням учасників освітнього процесу, з урахуванням</p>	<p>4. Об'єкти та майно державних і комунальних закладів освіти не підлягають використанню для провадження видів діяльності не передбачених спеціальними законами, крім надання в оренду або передачу в оперативне управління з метою надання послуг, які не можуть бути забезпечені безпосередньо закладами освіти, пов'язаних із забезпеченням освітнього</p>	<p>На території громад наявні об'єкти нерухомості ліквідованих закладів освіти, що із-за наявних законодавчих обмежень не можуть використовуватись для задоволення соціально-культурних потреб мешканців громади. Пропонується зняти такі обмеження.</p>

Редакція законопроекту	Редакція норми, що пропонується	Примітка (пояснення тощо)
визначення уповноваженим органом управління можливості користування державним або комунальним нерухомим майном відповідно до законодавства.	процесу або обслуговуванням учасників освітнього процесу, а також надання послуг у сферах соціального захисту, культури, спорту, молодіжної політики, охорони здоров'я, з урахуванням визначення уповноваженим органом управління можливості користування державним або комунальним нерухомим майном відповідно до законодавства.	
Закон України «Про повну загальну середню освіту»		
<p style="text-align: center;">Розділ III ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС</p> <p>Стаття 14. Організація освітнього процесу ...</p> <p>Результати навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України, визнаються педагогічною радою закладу освіти.</p>	<p>Результати навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України, визнаються педагогічною радою закладу освіти на підставі методичних рекомендацій затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки</p>	<p>З метою уніфікації підходів до визначення результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та уникнення спірних питань й різночитань, пропонуємо, щоб центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки затвердив своїм наказом відповідні методичні рекомендації.</p>
<p>Стаття 32. Утворення, реорганізація, ліквідація та перепрофілювання закладу загальної середньої освіти</p> <p>1. Рішення про утворення, реорганізацію, ліквідацію чи перепрофілювання (зміну типу) закладу загальної середньої освіти приймає засновник (засновники).</p> <p>Сільські, селищні, міські територіальні громади можуть утворювати ліцеї</p>	<p>Сільські, селищні, міські територіальні громади, виходячи з соціально-економічної</p>	<p>Формулювання запропоноване для громадського обговорення обмежує</p>

Редакція законопроекту	Редакція норми, що пропонується	Примітка (пояснення тощо)
<p>відповідно до норм Закону України «Про співробітництво територіальних громад».</p>	<p>та демографічної спроможності можуть утворювати ліцеї, зокрема й відповідно до норм Закону України «Про співробітництво територіальних громад».</p>	<p>можливості територіальних громад у реалізації своїх самоврядних повноважень передбачених статтею 32 Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».</p>
<p>Для започаткування та проведення освітньої діяльності комунального ліцею засновник має забезпечити відповідність такого закладу освіти вимогам, що визначені цим Законом, положенням про ліцей та ліцензійними умовами, у тому числі щодо:</p> <p>функціонування не менше чотирьох класів та 100 учнів за одним роком навчання, на рівні профільної середньої освіти (протягом 10-12 років навчання учнів) за виключенням випадків, передбачених Кабінетом Міністрів України;</p> <p>...</p>	<p>Для започаткування та проведення освітньої діяльності комунального ліцею засновник має забезпечити відповідність такого закладу освіти вимогам, що визначені цим Законом, положенням про ліцей та ліцензійними умовами, у тому числі щодо:</p> <p>~~функціонування не менше чотирьох класів та 100 учнів за одним роком навчання, на рівні профільної середньої освіти (протягом 10-12 років навчання учнів) за виключенням випадків, передбачених Кабінетом Міністрів України;~~</p>	<p>Запропонована для громадського обговорення норма є неприйнятною. Дане питання потребує консенсусу серед органів місцевого самоврядування, а також додаткового обґрунтування та моделювання. Має бути застосований диференційований підхід, що враховував би інтереси, як великих агломерацій, так і віддалених сільських громад, де існують проблеми з транспортним сполученням; особливості гірських та деокупованих громад.</p> <p>Окрім того, на виконання чинної редакції пункту 5² розділу X Закону, органами місцевого самоврядування вже була проведена робота щодо формування мережі профільних ліцеї, згідно визначених параметрів. Даний процес мав складний шлях пошуку компромісів у серед мешканців громад. Необґрунтована зміна умов формування профільних ліцеї нівелює пророблену роботу, викличе суспільний резонанс та дискредитує органи місцевого самоврядування, які узяли певні зобов'язання щодо забезпечення доступності профільної освіти для мешканців громади.</p>
<p>Стаття 39. Обрання, призначення на посаду та звільнення з посади керівника закладу загальної середньої освіти</p> <p>...</p>		

Редакція законопроекту	Редакція норми, що пропонується	Примітка (пояснення тощо)
<p>4. Для проведення конкурсу засновник формує та затверджує конкурсну комісію чисельністю від 6 до 15 осіб, до складу якої на паритетних засадах входять представники: засновника (посадові особи органу державної влади чи депутати відповідного представницького органу місцевого самоврядування (не більше однієї особи від однієї фракції чи групи));</p>	<p>4. Для проведення конкурсу засновник формує та затверджує конкурсну комісію чисельністю від 6 до 15 осіб, до складу якої на паритетних засадах входять представники: засновника або уповноваженого ним органу (посадової особи) чи депутати відповідного представницького органу місцевого самоврядування (не більше однієї особи від однієї фракції чи групи);</p>	<p>Пропонується уточнити норму Закону щодо переліку осіб від засновника, які можуть входити до складу конкурсної комісії.</p>
<p align="center">Розділ VIII ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ</p> <p>Стаття 58. Фінансування системи загальної середньої освіти</p> <p>4. Видатки на утримання ліцею, утвореного громадами відповідно до норм Закону України «Про співробітництво територіальних громад», мають розподілятися пропорційно між засновниками відповідно до методики, затвердженої Кабінетом Міністрів України, та перераховуватись щомісячно на рахунок юридичної особи ліцею, відкритий відповідно до законодавства в органах державної казначейської служби України.</p>	<p>~~4. Видатки на утримання ліцею, утвореного громадами відповідно до норм Закону України «Про співробітництво територіальних громад», мають розподілятися пропорційно між засновниками відповідно до методики, затвердженої Кабінетом Міністрів України, та перераховуватись щомісячно на рахунок юридичної особи ліцею, відкритий відповідно до законодавства в органах державної казначейської служби України.~~</p>	<p>Запропонована для громадського обговорення норма є неприйнятною, оскільки обмежує можливості територіальних громад у реалізації своїх самоврядних повноважень передбачених статтею 32 Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні». Враховуючи особливості соціально-економічної та демографічної ситуації окремих територіальних громад, дана норма має передбачати дієвий механізм виконання зобов'язань щодо співфінансування утримання профільних ліцеїв, що враховувало б усі особливості цього питання.</p> <p>Скажімо, як бути, коли дитина або група дітей з громади А вступили не до ліцею громади Б, з якою було укладено угоду про співробітництво територіальних громад, а до</p>

Редакція законопроекту	Редакція норми, що пропонується	Примітка (пояснення тощо)
		ліцею громади В, що на їх переконання надає кращі знання? Хто відшкодує ліцею громади В видатки за комунальні послуги тощо, оскільки з цією громадою не укладено угоду про співробітництво територіальних громад, в межах розуміння запропонованих змін до законодавства?
<p style="text-align: center;">Розділ Х ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>5⁻². Міністерство освіти і науки України за поданням обласних адміністрацій з урахуванням пропозицій сільських, селищних, міських та обласних рад розробляє проєкт плану формування мережі закладів освіти, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти, з урахуванням вимог цього Закону до ліцеїв.</p> <p>Кабінет Міністрів України, за поданням Міністерства освіти і науки України, затверджує план формування мережі закладів освіти, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти, до 1 вересня 2025 року з урахуванням вимог цього Закону, демографічних показників розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, спроможності територіальних громад і необхідності охоплення на відповідній території всіх освітніх галузей, передбачених відповідним державним стандартом, з метою гарантування і забезпечення права</p>	<p>5⁻². Міністерство освіти і науки України за поданням обласних державних адміністрацій, після узгодження позицій сільських, селищних, міських та обласних рад, що були підтверджені відповідними рішеннями цих рад, розробляє проєкт плану формування мережі закладів освіти, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти, з урахуванням вимог цього Закону до ліцеїв.</p> <p>Кабінет Міністрів України, за поданням Міністерства освіти і науки України, затверджує план формування мережі закладів освіти, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти, до 1 вересня 2025 року з урахуванням вимог цього Закону, демографічних показників розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, спроможності територіальних громад і необхідності охоплення на відповідній території всіх освітніх галузей, передбачених відповідним</p>	<p>Пропоноване формулювання має забезпечити суспільний консенсус серед мешканців територіальних громад з метою уникнення політизації цього питання.</p>

Редакція законопроекту	Редакція норми, що пропонується	Примітка (пояснення тощо)
кожного учня на вибір відповідного профілю навчання.	державним стандартом, з метою гарантування і забезпечення права кожного учня на вибір відповідного профілю навчання.	